

nulni a legnyomasztóbb inség napjaiban is, hogy egyrészt a tulajdon szentsége, más részről az inségesek emberi méltósága respektáltassék. *) A vagyonosnak kötelessége az adakozás, de a szeretet terén; a szegénynek joga van az ellátásra, de ismét a szeretet terén; mit a szeretet ad, azt a szeretet fogadja; amaz érdemel, ez hálára hangoltatik. . . De ha a szeretet kötelezettsége a polgári jog terére vitetik át: a koldus már nem hálára, hanem a gazdagság körében szegénysége miatt önelégedetlenségre hangoltatik; ezelőtt kért, most követel; ha adatik neki, nem hálálkodik, mert csak adósától vette fel sajátját; ha visszautasítatik, jogainak védelmére készül. A lopás csak jogainak gyakorlata, a fosztogatás csak jogainak küzdelme leendő; az állami s társadalmi viszonyok elleni agyarkodása, vagy tetteles erőszakoskodása csak önvédelem s inségének önkéntes segítése. A torlaszok ép ezeket látták, a felforgatás szelleme ép ezeket gyűjtögeti s szép reményekkel kecsegteti.

De tekintsünk el ez általánosságtól s vessünk tekintetet a magunk háza környékére. Megyénk lakossága is többé kevésbé a szocializmus által felvetett munkás kérdés lidércnyomása alatt van, küzd, eszmét cserél s szeretjük hinni, hogy a hosszas tapasztalat végre is öt napikérdésnek kielégítő megoldására vezet.

Ha szegény községünket tesszük vizsgálatunk tárgyává, a nélkül, hogy hízlegni akarnánk önmagunknak, nyiltan hirdethetjük, hogy itt szocializmusról beszélni nem lehet.

Eszünkbe jut, hogy néhány év előtt Csongrádmegye lakossága az aszály miatt elég súlyos anyagi helyzetbe jutott. Az aszályos nyarat követő télen a szomszédos községek lakosai a legmesszebb menő segélyben részesültek, az alatt lakosságunk

*) Munkay János: A 89-iki elvek.

bár a megye területén — mondhatni — a legszegényebb, minden köztáplálás és segély nélkül, egyedül szorgalmával diadalmaskodott a tél szigora felett; de nem lehet szó szocializmusról itt, hol a szocialis elnevezést önmagára a legutolsó munkás ember is sértőnek találja; nincs talaja a szocializmusnak itt, hol a több ezer példányban ide került munkás könyvecskéknek nem volt idejük a község házában beporosodni, mert minden példánynak akadt gazdája.

Ambár községünkben a szocializmus körtüneteivel bajunk nincs, mégis lehangoló ránk, ha arról értesülünk, hogy bárhol is hazánkban felütötte a kór hydra fejét. Sajnos, nem bírjuk megjelölni az orvosságot, mely e társadalmi sebet beheggesztené, de feladatul tűzzük magunk elé meggyőzni embertársainkat, kik elég szerencsétlenek lettek a szocializmus hálójába kerülni, hogy az eddigi erőszakkal s jogtalan küzdelemmel, melyet akár hazánkban, akár annak határán kívül az emberek a szocializmus czégére alatt rendeztek, csak saját helyzetüket tették súlyosabbá, de soha és sehol e durva harcok árán el nem juthattak az Eldorádba — hova vágytak — mert a jogtalanság soha joggá nem válhat.

Községi ügyek.

Szilágyi Ferencz esküdtbíró fegyelmi ügye.

A beavatottak előtt ismeretes ezen ügy keletkezésének története és jelenlegi stádiuma. Mivel sokkal többen vannak azonban, kiknek ez ügyről nincs tudomásuk, menten minden személyeskedéstől, hírlapírói kötelességünknek tesszünk eleget, midőn ez ügyről referálunk.

Goldman Ignác községi képviselő feljelentette a szolgabírói hivatalhoz Szilágyi Ferenczet, mint a kit esküdtbírói állásával össze nem férhető cselekményekkel vádolt.

Ugyancsak nevezett képviselő a községi közgyűlés elé is terjesztette vádját, arra kéri

vén a közgyűlést, hogy az ügyet tegye magáévá és szintén kérje a fegyelmi vizsgálat elrendelését.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta ezen indítványt, mely után a főszolgabíró a fegyelmi vizsgálatot elrendelte s mely vizsgálatot a legnagyobb erőlyvel eddig maga vezette.

A vizsgálat a következő vádpontokra terjesztetett ki:

1. Igaz-e, hogy az esküdtbíró, ki a tanítók lakásainak fűtésére járó szalma, valamint a bika akolhoz szükségelt mennyiségek bevásárlására lett megbízva, azt Szilágyi Ferencztől, vagyis önmagától vette?

2. Igaz-e, hogy esküdtbírói hatalmával visszaélve, ugyanezen szalmákat a községi előfogatokkal hordatta be?

3. Igaz-e, hogy a községi bikák élelmezésére szükségelt kukorica szarát többször önmagától vette s azt ugyancsak a községi előfogaton szállította a helyszínére és így e három eset mindögyikénél mint vevő, eladó és ellenőr szerepelt?

4. Igaz-e, hogy a váltásági pénzeket hónapokon át nem fizette be az illető pénztárba?

5. Igaz-e, hogy alapszabályok szerint előirt köteleességek teljesítéséért napi díjakat szedett fel?

Biz ezek elég súlyos vádak, melyek ha bebizonyítást nyernek, súlyos következményekkel is fog járnai.

Nem akarunk a vizsgálat elé semminemű itélettel vágni, csak azt jegyezzük meg — bizván a főszolgabíró ur igazságosságában — hogy ha e vádak alaptalanoknak fognak bizonyulni, ugy Szilágyi esküdtbíró fel lesz mentve, ellenesetben pedig a megérdemelt büntetésben fog részesülni.

Mi ez ügghöz ez alkalommal bővebben hozzá szólni nem tartjuk szükségesnek. A vizsgálat eredményéről értesíteni fogjuk olvasóinkat.

NÉHÁNY SZÓ A TISZAI HALÁSZATRÓL.

— A halászati társulat ügyelmébe. —

A már-már pusztulóban levő halgazdaság érdekében, a kormány a nagyobb folyók mentén terjedelmes körzetű halászati társulatok szervezését és felállítását határozta el, hogy ez által végét vessen a halászat terén régtől folyó rablógazdálkodásnak.

A halászati társulat, mint tudjuk, június

Folytatása a mellékletben.

TÁRCZA.

A Mindszent-Szegvár és Vidéke eredeti tárcája.

Episod a házasesletből.

Személyek: Dell-veaux Alfréd fiatal tőkepénzes és neje Marie.

Helyszín: Bordeaux városa Franciaországban.

Alfréd: Mióta egybekeltünk, öröm rám nézve az élet, Korhely cimboráimat odahagytam s most egyedül te néked élek Marie.

Marie: (Kézét Alfréd vállára téve.) Boldogságunkat semmi sem zavarja, rendelkezünk mindennel, ami az embert boldoggá teheti, van pénzünk, házunk, óriási gyárunk a dulsansi erdőben, de mégis . . .

Alfréd (csodálkozva): Hát talán még sem érzed magadat Marie boldognak. talán hiányzik még valami, mond drága Mariem; előteremttem, ha pokolt kellene érte végig járnom is.

Marie: Anyagi javakból nem hiányzik semmi, (elkezd dadogni) csak . . . csak te volnál egy kiesivel csunább Alfréd.

Alfréd: (ámulva néz.) Nem értelek.

Marie: (zavarodottan) Igen, csunább. De minek is választottam én a város legdélezegebb lovagját. (Arcát tenyerébe rejti, fuldokló hangon) Sokan mondták nekem, hogy a szép férfi nem lehet jó férj, mert akarva, nem akarva, azt mások is szeretik.

Alfréd: Marie ezt fel sem tételeztem volna rólad, mint okos feleségről, hogy te még féltékeny is légy. Nem látod, hogy egyedül neked

élek, nem látod, hogy barátaim társaságát mióta nős vagyok kerülöm, nem látod, hogy te vagy a szemem fénye, mindenem, egész életem.

Marie: Igen Alfréd, te csak a barátokrol beszélsz, nekem barátaid ellen nincsen kifogásom, hisz inkább örömmel nézném mint szórakozni vig cimboráid társaságában, miattam barátaidat ne kerüld, hanem inkább barátöidet . . .

Alfréd: Bohó vagy Marie! Nincsennek nekem már sem barátaim, sem barátöim; barát és barátö mindenjé benned egyesül. Te féltékeny vagy Marie s a féltékenység képzelődővé hypochondrikussá tesz. Ne fűrkészd az én utaimat, ne vizsgálj tetteimet, mert képzeledésedben oda fogsz érni, hogy mikor üzleti ügyeimet intézem, akkor is azt fogod gondolni, hogy szerelmi kalandokat rendezek.

Marie: Elhiszem hogy szeretsz, de nem hiszem azt, hogy egyedül engem szeretsz, (férjéhez közelebb simul) látod Alfréd, bár sokan mondták ezt nekem, én nem reméltem volna.

Alfréd: (indulatosan) Férjed vagyok, te meg feleségem, elkerülhetetlen, hogy a családi élet perpatvar nélkül folyon le, de én kijelentem, hogy ilyen scénákra nem vagyok kíváncsi s többé elő ne forduljon, hogy te nekem ilyen szemrehányásokat tegyél; nem azért házasodtam meg, hogy ördögöt hozzak a házba, aki mindig kísért. Szó se legyen többé erről. Érted?

Marie: (férje felöltözésének gombjával játszik) Tehát Alfréd azt állítod, hogy szeretsz. Bizonyítsd be szeretetedet. Azt mondtad az imént, hogy a poklot végigjáród kívánságaimért. En nem kívánok lehetlent, nem akarnám, hogy drága életed veszélyeztesd. Isten mentsen, az

én kívánságom sokkal csekélyebb s jöllehet, teljesítése nem ütközik a pokol kínjainak elviselésébe — tudom, hogy nem teljesíted,

Alfréd: (hátradölvé flegmaturusan) Elő veled.

Marie: Mutasd meg drága Alfrédem levél-tárczádat.

Alfréd: Igazad van Marie, ezt a kívánságod nem teljesíthetem; nem való az asszonynak férje tárczájában kotornálni, Esetleg valami fontos üzleti levelet kiejtesz és mindjárt meg van a kellemetlenségem. Ilyesmire nem szoktathat lak rá.

Marie: (gunyosan kaczag) Ha ha, hát csupa üzleti levél van abban a tárczában, (vérvörös arccal) te már a szerelmet is üzletté kezded deklarálni s pusztán csak üzleti érdekből nem mutatod meg a tárczádat, hogy valami levél el ne vesszen.

Alfréd: (haragtól kikelve) Tárczámban csak üzleti levelek vannak és ismételtlen mondom, szót sem többet erről a témáról.

Marie: Hohó uram! On téved, ha azt hiszi, hogy én, mint becsületes asszony, ki Önnek magamat áldozatul dobtam, ezen állapotot tűrni fogom. Ön téved, ha azt hiszi, hogy barátnékkal levelezhet és titkos randevoukra járhat. Üzleti leveleit az íróasztalban tartja, szerelmes leveleit, a zive titkait pedig a tárczában. Követelem, hogy megmutassa tárczáját. Játsszunk nyílt kártyával. Azt hiszi uram, hogy Marienek a szemén hájog van, hogy nem lát, nem tapogatózik; azt hiszi, hogy nem tudom, hogy Párisban Madame de Barres asszonnyal szerelmi viszonyt folytat! Igenis tudom és én ezt nem fogom tűrni.

hó 22-én dr. Csató Zsigmond alispán elnökle mellett Szentesen, a vármegyeháza kiábrányában alakult meg. Ezen halásztársulat körzetébe Cibaktól kezdve Gyáláig elterülő tiszamelléki városok és falvak tartoznak.

Aktuális voltánál fogva nem lesz talán érdektelen, sőt erős a hitem, hogy ezzel az ügynek jó szolgálatot teszünk, ha jelen alkalommal — miket mint szenvedélyes halász 20—22 évi tapasztalatból merítve — a tiszai halászatról egyet-mást elmondok.

Igaz, tagadni nem lehet, hogy a Tiszából ma holnap csak elvétve látunk valamilyen szép halat fogni, aprót is keveset; s hogy a Tisza mellett fekvő városok és falvak lakói immár oda jutottak, hogy csatornáikban, halastavakban stb. mesterségesen nevelt halakat egyenek. Az a jó közmondás, hogy: „A Tiszának több a hala, mint a víz“, bizony-bizony rég feledésbe ment. Halpaprikás, halászlé, rántott-harcsa, nyárson sült kecske vagy csápakeszég s más ilyen mű magyar specialitás helyett, ma heringet, muszkát stb. kell az ilyenhez nem szokott gyomornak megemésztenie. Szomorú dolog biz ez, de a mily szomorú, oly igaz.

Hogy az egykor halban oly gazdag Tisza ma nem adja meg fogyasztásra azt a hal-mennyiséget, melyre a partján épült városoknak és falvaknak szükségük van, okát én ennek nem annyira a rablógazdálkodásban, hanem más három, illetőleg négy fontos tényezőben találom. Nem zárkozem el azonban attól sem, hogy okosabb gazdaság mellett e tekintetben is tűrhetőbb állapotok lennének teremthetők.

A halállományt — különösen a Tiszából — ha előre megfontolt és kiszámított módon, természetesen akarnók pusztítani, akkor sem tudnánk jobban, mint azt ma öntudatlanul tesszük. Hogy állításom mennyire felel meg a valóságnak, röviden mintegy vázlatban előadom. Elmondom pedig azért, hogy az illetékes faktorok tegeyenek e nemzeti közkinés megmentése érdekében valamit.

Kvalitás tekintetében és számban pusztul a hal, mert:

1. A vizutalajdonosok a halássterületet igen drágán adják haszonbérletbe. A területet tehát drágán kapja a bérlő, s ő viszont drágán adja ki alhaszonbérletbe az ugyanevezett kishalászsoknak. S mi következik ebből? Az, hogy sem a nagyhalás bérlő, sem a horoggal s kezével halászó alhaszonbérlet nem akar belebukni és szakadatlanul halász: úzi, zavarja a halállományt a törvényhozás által is nagyon sűrű szeműre megállapított hálókál.

(Mély csend, kopogás hallatszik az ajtón.)

Alfréd: Lehet! (belép a levélhordó),

Marie: (odaugrik az ajtóhoz és a levélhordó kezében megpillant egy párisi bélyegzővel lenyomott levelet. Mohón kikapja kezéből az egész levelesomagot — a levélhordó csodálkozva távozik). Itt van a kezemben a bizonyíték, hogy Ön bűnös, elfogtam a levelét. (síró hangon) Ez a nyomorult asszony, Madame de Barres feldulta családi boldogságunkat, tönkretette jövőnket. (alélton hátradől a karosszékekben.)

Alfréd: Edes Mariem, ne bontsd fel a levelet, üzleti levél, nem érdekel téged.

Marie: Kiszolgáltassam a bizonyítékot kezeim közül? Azt nem fogom tenni Alfréd, hanem felbontom a levelet (felszakítja) s szemedbe vágom bűnös szerelmedet megdönthetetlen bizonyíték gyanánt (hangosan olvassa):

Paris, 1897. szept. 16.

Igen tisztelt Uram!

Azon alkalmi ruha, melyet Uraságod folyó hó 1-én neje számára nevenapja alkalmából szeptember hó 17-ikére megrendelt, tisztelettel jelentem, hogy elkészült s a mai napon postára adtam. Számla mellékelve 555 francról.

Tisztelettel

Madame de Barres.

Marie: (Megsemmisülten bambán néz férjére — néma csend. Hirtelen felugrik a karosszékből, férjéhez megy s azt simogatni kezdi.) Mond drága Alfréd, mikor irsz ismét Madame de Barresnek levelet?

lsta: 85—8.

2. Ivás idején, t. i. mikor a szaporodás történik, nincs kellőleg ellenőrizve a halászati tilalom.

Ezen két pont alatt elmondottakat nevezhetnők rablógazdálkodásnak.

3. Tudjuk azt, hogy a hal sekély, csendes felületű és szélesebb terjedelmű vízben ívik el teljesen; a Tisza meg gátak közé van szorítva. A mélyebb vízben — tehát a Tisza medrében — elvitt hal megtermékenyített petéi egy jó részét a szél s a gőzhajók által előidézett hullámok gyakran a partra hányják ki, hol elpusztulnak, vagy a halászmadarak által fölfalálnak.

Ezen három pontban elősoroltak megszüntetésére méltók ugyan s az első és második pont alattiakon talán lehet s némileg segíteni; de ezen bajok együttvéve sem képeznek oly megmérhetetlen kárt, mint a következő.

4. Hogy a Tiszából a hal kipusztuló félben van, ennek én főként a folyamatszabályozási és ártérmentítő társulatok mostani szervezetében találom.

A társulatok megosinálták a gátakat s ezzel nagy területeket mentesítettek meg; de nem gondoltak a víz állatvilágára s nem a folyó és a gát közötti területre. Pedig a gátakon kívül eső árteret jól lehetne értékesíteni s a folyó víze is kincseket érő közvagyonot rejt magában, mit megőrizni kötelességünk. De ne beszéljünk képletokban, bizonyítsanak a tények!

Ki mondja meg, hogy a Cibaktól Gyáláig elterülő halászati körzetekben, a Tisza mindkét partjának árterén, hány ezer és ezer kubikgödör van.

Ezek képezik temetőjét a Közép-Tisza halállományának!

Tavasszal ívik a hal, a midőn a Tisza kiárad. Ha ezen tavaszi áradás oly soká tart, hogy az ugynevezett sóldárral összeér, a hal zavartalanul, teljesen elívik, mint ez a múlt évben is történt.

Ivás után az apály lassankint bekövetkezik; a víz visszahúzódik medrébe s ezzel egyidejűleg az elvitt halak is eltűnnek. A 3—4 láb mély kubikgödörből egy kevés víz még lefoly, a többi pedig ott marad. Es ott marad benne a kimondhatatlan nagy számu, millió és millió apró hal. De ott marad — és pedig minden gödörben 20—30 — a folyó vizek haramiája: a csuka, ez a falánk hal, mely tulajdon kicsinyeit is megessi. Hogy miért maradnak ezek vissza az apró halakkal, annak oka igen egyszerű. Ha tudjuk azt, hogy egyetlen pár csuka egész halastavat képes kipusztítani, elgondolhatjuk, minő mélysárlást visznek ezek most véghez.

A víz, a beállott hőség következtében lassankint elpárolog s a gödörökben az eddigi 3—4 láb helyett 1—2 láb mélyre apad le. Es ekkor megérkeznek munkatársai a pusztításban a csukáknak: előbb a fekete gólyák, azután a gémek minden faja; majd a vadkacsák s más vízi madarak s legvégül a kizárólag hallal táplálkozó czérkók esrei. A Tisza minden halászata, mindennemű szerszámmal: kis- és nagyhálóval; kezével, varsával, tapogatóval, amerikai, fenekes, tubajos és balatoni horgokkal, kutytyogatóval stb. sem képes oly iszonyu pusztítást véghez vinni, mint a csukák a felsorolt szárnyas munkatársaival ily módon tesznek.

E közben a gödörből a víz annyira kiszáradt, hogy alig lehet már 5—6 centiméternyi mély és még mindig van benne egy csomó apró hal, melyek vagy szákmányul szolgálnak, vagy — ha a víz teljesen kiszárad — elpusztulnak.

Es ez így megy évről-évre. Hogyan lenne hát hal a Tiszában?

De nem folytatom tovább!

Ezekben elmondottam, hogy miért oly szegény a Tisza halban; adandó alkalommal elmondom azt is, hogy mily módon lehetne e felsorolt bajokon — nézetem szerint — segíteni. Szegvár.

Keviczky Ferenc

áll. isk. igazgató.

Községi közgyűlés.

— Junius hó 21. —

Községi alapszabályaink szerint minden hó első csütörtökén kellene a községi közgyűlést megtartani, de a junius havi közgyűlés — talán tárgyhány miatt — csak folyó hó 21-ére lett összehívva. A tárgysorozatnak csakis első pontja: az iskolák államosításáról szóló lett letárgyalva.

Igaz, hogy ezen kérdés községeinkre nézve igen fontos, akár pénzügyi, akár szellemi oldalát tekintjük is. A képviselő-testület dicséretére válik tehát, hogy ezen egy tárgyalás töltötte el az egész délelőtti időt, megvitatta azt minden részleteiben.

A közgyűlésen jelen volt dr. Tergina Gyula tanfelügyelő ur, valamint egy erre vonatkozó miniszteri rendelet utasítása szerint Vidovich Antal főszolgabíró ur is, kit a tanfelügyelő ur hivatott a közgyűlésbe.

A közgyűlés egyhangulag nyilatkozott az államosítás mellett és csakis a feltételek megállapítása körül fordultak elő némi nézeteltérések. Összintén szólva, a tanfelügyelő egyáltalán nem helyezkedett ridag álláspontra s ott, ahol tette, szívesen engedett a józan ellenvetésnek és elfogadta a közgyűlés kívánalmait, feltételeit.

Fordultak elő kellemetlen incidensek is, melyek egyrészt némely községi képviselőnek idő előtti, de sőt a tárgyhoz nem tartozó felszólalásai, no meg a tanfelügyelő ur szokatlan hevesessége okozott.

A közgyűlés lefolyását — lehető röviden — a következőkben adjuk.

Mielőtt elnököl biró a közgyűlést megnyitná, dr. Tergina Gyula hivatkozván egy miniszteri rendeletre, a főszolgabíró jelenlétét kéri, kiért is elküldöttek.

A gyűlés megnyitása után:

Dr. Tergina Gyula állott fel szólásra és kijelenti, hogy nem kíván az ügy historikumával foglalkozni, hanem reá tér egyenesen a tárgyra. Jelenti a közgyűlésnek, hogy egy új miniszteri rendelet következtében az eddigi tárgyalásokat, de sőt ez ügyben hozott határozatokat is semminek kell tekinteni. Egy egész új — a községre nézve előnyösebb — alapon kell az ügyet tárgyalni. A hozzá leküldött szerződési minta felolvasása után kijelenti, hogy nem az a számdéka, miként itt az államosítást keresztül erőszakolja, hanem, ha a község belátja azt, hogy az államosítás előnyére válik, úgy ő igéri, hogy azt pártfogolni fogja. A felolvasottak alapján hajlandó a tárgyalásokat megkezdeni.

Az állam semmi esetre sem fogadja el a község által a múltban tett azon ajánlatát, hogy az iskolák felépítésére az államnak ingyen telket és 20,000 frt építési költséget ad, hanem adjon a község a törvény kívánalmainak megfelelő iskolákat, akár a jelenlegi iskolákat helyettesíti ily karba, akár pedig egy új központi iskolát épít, ha csak 15,000 frtért is, mely költségek részbeni fedezésére a község a jelenlegi iskola épületeket értékesítheti.

A törvényszerinti átalakításra, vagy új iskolák építésére 2—3 évi időt enged. Megjegyzni azonban, hogy akár lessz az államosításból valami, akár nem, az iskola helyiségek törvényszerinti karba hozatalát okvetlen kívánni fogja; ez a dolog tehát az államosítás kérdésével alig függ össze.

Gyovai András nem hajlandó az iskola építésre, meg az államosítás költségeit is sokajja.

Dr. Tergina Gyula megmondotta, hogy ő nem szándékozik az államosítást erőtelen is nem bánja, ha a tárgyalásokat rögtön félbe szakítják is, különben ha a szolgabíró ur itt lenne, Gyovait azonnal rendre utasíttatná.

Háász Juda tiltakozik az ellen, hogy egy képviselőt ok nélkül itt rendre utasítsanak. Ő az államosítás mellett van ugyan, de nem költ reá, mert a község szegény. Azt, hogy a község iskolát adjon, nem bánja, de hogy azt örökké jó karban tartani, tatarozni a község kötelessége legyen, így nem fogadja el.

Dr. Tergina már előbb is kijelentette, hogy eltekintve az államosítástól, az iskolák törvényszerű állapotát követelni fogja. Ez tehát nem tartozik az államosítás kérdéséhez.

Wimmer Károly képviselő, iskolaszéki elnök híve az államosításnak, de hogy ez most keresztül vihető lessz-e, azt majd a részleteknél fogjuk meglátni. Most első sorban is csak az iskoláknak kellő állapotba hozataláról, vagy egy új központi iskola építéséről lehet szó. Ő a régi iskolákra nem költene többet, hisz itt nem az iskola helyiségek javítása vesz igénybe évi 6—700 frt költséget, hanem a tanítói lakások és több melléképületek tatarozása. Ő egy központi új iskola építését tartja helyesnek. A már eddig e célra megajánlott 20,000 frtot erre a célra fordítaná, de sőt ennyi se kell. A régi iskola épületek adassanak el az építési költsé-

gek részbeni fedezésére. Ekkor nem kell csak 10,000 frt, melyet ajánl, hogy kölcsön útján szerztessék meg. Utódaink is használni fogják, járuljanak tehát részben a terhek viseléséhez is. Felhozza még azon körülményt is, hogy hosszú időre megmenti a község az eddig javításokra költött évi 6—700 frtot, mely összeg már maga fedezi egy időre a 10,000 frtos kölcsön kamatait. Egy iskolára azonban évek múlva is, soha sem fog annyi kelleni a javításra, mint most a sok rosszra.

Haász Juda ellenszi Wimmer Károly indítványát, mert mint mondja, van már a községnek elég 20,000 frtos tartozásai.

Korom Gáspár Haász ellen azzal érvel, hogy igaz ugyan, hogy vannak a községnek adóságai, de minden egyes tartozási tételnek meg is van a vagyoni alapja. Ilyen vagyoni alap a kurozaréti földek, valamint a vasut, stb. A most szóban forgó kölcsönnek is meg fog lenni a vagyoni alapja: egy központi ujskola. Megajánlotta már a közgyűlés és vele Haász is a 20,000 frtot iskola építésre és évi 5000 frt hozzájárulási összeget. Ő úgy érti, hogy az állam ajánlata most sokkal kedvezőbb. Pártolja Wimmer Károly indítványát.

Dr. Tergina Gyula is osztja Wimmer Károly nézetét. Máskép államosítani nem lehet. Ha nem államosítunk is, ugyanczen költségek fel fognak merülni. Wimmer szavait a helyzetnek, a község jól felfogott érdekeinek megfelelőnek tartja, ellentétben Haász képviselőnek sok üres frázisaival, melyel hogy mit akar itt elérni, valóban nem tudja, de nem is akarja kutatni, mert a tények eleget beszélnek.

Az államosítást — okulva a többi községeken — a nemzetiségek is tömegesen fogják kérni (?) s így a mind szűkebb körre fog szorítkozni. Ő nem mondja, hogy milyen aróan építsenek iskolát, csak megfellelő legyen. Ennek keresztülvitelére 3 évet engedélyez. A tanítók lakbéréit, díjjait, stb. az állam fogja fizetni.

Haász Juda nem fél attól, hogy ezután nem lehet majd államosítani. A község nem kényszerítette most sem az államosítást, hanem megfordítva. Neki nem kell új iskola. Névszerinti szavazást kér.

Diamant Manó figyelmébe ajánlja a közgyűlésnek, hogy az államosítás kérdésénél ne csak az anyagi dolgokat tartjuk szem előtt, hanem vegyük figyelembe a közoktatásnak jövőjének kérdését is. Népeességünk szaporodásával a korszellem haladásával iskoláink fejlesztése is szükségessé fog válni, melynek terhei annak idején a községre fog hármolni. Minden érdekünk az államosítás mellett szól. Az új iskola építését pedig akár államosítunk, akár nem, szintén szükségessé tartja. Pártolja Wimmer Károly indítványát.

A névszerinti szavazás elrendeltetvén, 20 szavazattal 4 ellen Wimmer Károly indítványa elfogadtatott.

Dr. Tergina Gyula örvedetesen veszi tudomásul a közgyűlés nagy többségének határozatát. A többi kérdés — nem tagadja — tényleg alku tárgyat fogja képezni. Ő el fog menni az engedékenység legösszeseo határáig.

Hosszabb alkudozások után úgy látszott, hogy egyhangulag fogják elfogadni a számadások eredményeit, melynek alapján a község évi hozzájárulásaként 2500 frt mutattatott ki. Azonban Haász Juda képviselő ur ismét jönnek látta az egészet szokott modorában kifogásolni, mely a hangulatot ismét izgatottá tette.

Dr. Tergina nem tudja ugyan, hogy mit köszönhetett a község Haásznak, de itteni szereplése után ítélve azt kell hinnie, hogy mindig sokkal többet értett, mint használt.

Haász Juda nem szereti és nem is bizik az „államban”, mert . . .

Dr. Tergina Gyula rendre utasítja Haászt, ezek nem rendes kifejezések.

Haász Juda nem fogadja el a rendre utasítást. Az ilyen dolgokat majd fel fogja a főispánnak jelenteni. Az egész ügyet nem helyesli, majd ő népgyűlést fog összehívni . . .

Vidovich Antal főszoigabíró: Én meg majd azért fogom veretni.

Izgatottan szóltak még néhányan Haász ellen, mire a kínos incidens befejezést nyert.

Kovács Imre elfogadná a számadás eredményét, ha a hitoktatás költségeire nézve megnyugtatók.

Dr. Tergina Gyula elfogadja azt, hogy a község hitoktatás címén évi 300 forintnál többet nem köteles fizetni.

Névszerinti szavazás elrendeltetvén, 16 szóval 1 ellen a hozzájárulási összeg is elfogadtatott.

A szerződés aláírására kiküldettek bíró és jegyző. Tanukul Tóth Dezső és Diamant Manó. Déli 12 óra lévén, a folytatólagos közgyűlés 30-ikára lett elhalasztva.

A június hó 30-án megtartott közgyűlést lapunk térszűke miatt egész terjedelmében most nem közölhetjük. Ez alkalommal csak a fontosabb határozatokat közöljük.

A községi szabályrendelet kiegészítéséről a képviselő-testület Pap Akos főjegyző indítványára egyhangu határozattal szabályrendeletet alkotott az aratási szerződések elkészítéséről szedhető díjakról.

Az aratási szerződés kiállításáért — ha az nyomtatott blankettán történik — a munkás törvényekben a hitelsítésért járó 1 koronás díjakat szedheti. Irott szerződésért ennek kétszeresére jár. Vidéki gazdák mindkét esetben a meghatározott díjak kétszeresét fogják fizetni.

Az előjáróság által a Sebők közben építendő csatorna ügyében megtartott árlejtést a közgyűlés helyben hagyta. A csatorna építését Szoros Lajos folyómesterünkint 7 fct 37 krajával vállalta el. Tartozik a csatornát szeptember 30-ig elkészíteni.

Az ártézi kut vizének a jegyzői lak előtti térre való vezetési munkálatnak keresztül vitelére — mint utjóaságokban olvasható — árlejtés fog kitűzteni.

A toronyóra javítását, jókarba helyezését Pap István helybeli órász 300 forintért 5 évi jótállás mellett vállalta el.

Tózsér Géza állatorvos az ellene folyt fegyelmi vizsgálat alul 10 frt pénzbüntetéssel szabadult meg.

A düllő utak rendbehozásával, az aranyoszéki legelő felmérésével, kiugazításával Wimmer Sándor helybeli tehetséges fiatal mérnök bizatott meg.

Szegedi dolgok.

A szomszédos Szeged városban, mely polgárainak régi hű alkotmányos függetlenségéről ismeretes, 2 éve alakult egy függetlenségi alapon álló polgári kör, mely „Központi társadalmi kör” címet visel.

Ezen kört a jelleméről, függetlenségi elveiről a városban ismeretes népszerű ügyvéd, dr. Lipkay Kálmán alakította, nem kimélve semmi fáradságot és anyagi áldozatokat, a mellette kártartó hű, tisztán függetlenségi elveket valló hívei közreműködésével azért, hogy a kör céljai közzé iktatott függetlenségi eszmét terjessze s másrésztől szolgálatot kívánt tenni Kossuth Ferencnek, az urban dicsőült Kossuth apánk dicsősége méltó örökösének azzal, hogy elveit programjába felvette, meghonosítani és ápolni kötelességének tartotta.

Ezen kör alakulása óta a legnagyobb hűséggel és a legnagyobb hazafisággal kitarított eszméi, elvei megvalósítása mellett. Pár hónapja azonban, viszátkodás ütötte fel kebelében fejét. A viszátkodás pedig abból származott, hogy volt a körben két egyén, kik személyeskedtek, egymás ellen törtek, kik később kérelhetlen ellenségei lettek egymásnak. Ezen két egyén surlódásai a kiegyenlíthetlenségig kiélesedtek úgy, hogy azt, a mint a történeti események igazolják, még Szeged város előkelő függetlenségi férfiai közbelépésének sem sikerült kiegyenlíteni.

Megemlítendő, hogy a tagok között a veszekedést és az elkeseredést legjobban az idézte elő, hogy ráfogták egy részre, hogy szocialisták, sőt nem átalották ezt még lapokban is híresztelni, holott a választmány többször nyilvánosan nyilatkozott, hogy a kör kebelében ilyen nincs. A szocialista szóval való vagdalkodást még Szeged város mindenki által tisztelt és szeretett függetlenségi párti első embere sem helyeselte.

Dr. Lipkay Kálmán szegedi ügyvéd, a kör elnöke, a ki legjobban ismerte a viszonyokat és ismerte embereit is, látta, hogy az ellentétek kiélesedtek s hogy azok kiegyenlíthetetlenek, elnöki állását a választmány rendelkezésére boesájtotta. A választmány azonban lemondását indokoltak nem látta, el nem fogadta, egyhangu lelkesedés-

sel bizalmat szavazott a rajongásig szeretett elnökének és érte egy 3 tagú küldöttséget menesztett, kérve őt az elnöki állás megtartására. Dr. Lipkay Kálmán nem akart engedni, míg végre a küldöttség többszörös kérésére a küldöttség tagjaival fogatra ült s megjelent a választmány színe előtt s hangsúlyozta, hogy a lemondáshoz ragaszkodik. A választmány tagjai azonban, élükön Juhász Antal alelnökkel, hallani sem akartak az elnök távozásáról, személye iránt többször bizalmat nyilvánítottak s ígéretet tettek az iránt, hogy a körben fenn lévő viszátkodás elintézésére minden lehető el fognak követni s hogy a továbbműködés elé akadályok ne gördüljenek, a kört az igazága, személyeskedő, összeférhetlen elemektől meg fogják tisztítani. Az elnök erre engedett s elnöki állásába visszatért.

Ezután pedig történt, hogy a viszátkodás nem szűnt meg, hanem figyelemmel arra, hogy előbb egy körtag összeférhetlen, személyeskedő, igazága és a kör céljaival ellenkező magaviselete miatt a kör tagjai közül kizárattott, ezen kizárt tag magának pártot csinált és értekezletet tartottak, mely értekezlet körébe bevonták Szeged város legtekintélyesebb függetlenségi embereit.

Ezen értekezletnek azonban semmi eredménye nem lett, mert a Szeged központi társadalmi kör polgárainak többsége, elveinek hűsége s kitartásából kifolyólag elment Nyári Györgynél megtartott köri rendkívüli közgyűlésre s ott az igazághoz híven a tényállást megismerve, eltántoríthatlanul követte független meggyőződését s dr. Lipkay Kálmán elnököt, lemondása folytán nagy többséggel újra megválasztotta.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: Az elnök alelnök Juhász Antal a közgyűlést megnyitotta. Ezután dr. Lipkay Kálmán elnök kért szót. Szép keresett szavakban újra lemondott elnöki állásáról, nem akarván a viszátkodásban részt venni. Midőn azonban ajkáról a szó „lemondok” elhangzott, hívei valóságos extázisba jöttek és falrengető, perczekig tartó éljenzésbe törtek ki s olyan ragaszkodást fejeztek ki elnökük iránt, mely ritkan szokott nyilvánulni, csak a legnagyobb hűség megnyilatkozásakor. Valóban szép és megtiszteltetésre méltó dolog, hogy egy fiatal ember, aki oly rövid idő óta van a politikai pályán, mint dr. Lipkay Kálmán elnök ur, maga iránt ily érdeklődést tudott kelteni s híveit szeretetreméltóságával annyire le tudta bilincselni.

Elnök azonban hajthatatlanul látszott, újra kijelentette a mély meghetottságtól reszkető hangon, hogy sajnálja ugyan híveit, de nem fogadja el az elnöki állást, hanem csak mint hű vezér egyszerű harcos maradni.

Hívei azonban nem engedtek, hanem köztük a legnagyobb elkeseredés tört ki, „nem engedjük”, „lemondását el nem fogadjuk”, „éljen az elnök” kiáltások perczekig tartottak, míg végre szavazásra került a dolog, melynek eredménye lett dr. Lipkay Kálmán szegedi ügyvéd urra nézve elért azon legszébb erkölcsi diadai, hogy diczára annak, hogy ő többszörösen kijelentette, miként az elnökséget el nem fogadja, tehát elnöknek megválasztására vonatkozólag praepudicált, a közgyűlés nagy többséggel titkos szavazással őt elnöké újra megválasztotta, küldöttséggel a körbe visszahozta és elnöki állásába való visszatérésre kényszerítette.

A szavazáskor nagy lelkesültség uralkodott az elnök hívei között. Érdekes volt a szavazás lefolyása s az ott lefolyt események, pl. egy tekintélyes körtag, Geizler János kereskedő így szavazott nyilt czédulával: „Éljen dr. Lipkay Kálmán elnök, a kör megteremtője, megalapítója!”

A közgyűlés határozott a lakás kérdésében a körhelyiséget Nyári Györgynek Boldogszony-sugaruti helyiségeibe vitte át. Nyári Györgynek jellemző, tiszta muija és jó bánásmódja garancia arra, hogy a kör tagjai között a viszátkodások meg fognak szünni. A közgyűlés a kizárt tagra vonatkozó választmányi határozatot helybenhagyta. Sari János pénztárnok, a körnek egy nagyon jellemes és hű embere lett megbízva, hogy a kör ingóit az új helyiségbe az igazgatóval áthelyezhesse.

Jegyzők lettek a körben Terhes Károly és Zeizler Mór, igazgatónak a választmány által helyettesítve lett Szécsi Márton s behívtattak választmányi tagokul id. Bózsó János és Nagy Pál István.

A közgyűlésen szót emeltek először Balog Endre, ki azzal kezdette, hogy a kizárt tag, mint birtokon kívüli felebbező, aktív részt nem vehet a tanácskozásokban s felszólat még vagy háromszor, mindig okosan, értelmes modorban, de szenvedélyes hangon.

Egyik legjobb szónok volt Milis Imre, ki a szegedi függetlenségi pártban férfias, komoly és

határozott magatartásáról ismeretes és kemény éles szavakban ostromolta a viszálykodást s szigorúan az elnök mellett foglalt állást.

Terhes Károly jegyző szintén az elnök mellett foglalt állást és szép szavakban hangsúlyozta, hogy lemondása el nem fogadható, mert nem indokolható.

Juhász Antal alelnök okosan és tapintatosan vezette a gyűlést, melyért neki köszönet is szavaztatott.

A közgyűlést az elért siker öröme késő estig tartó lakoma követte Nyári György vendéglőjében, a hol is összegyűlt vagy 200 ember s a legszebb egyetértésben folyt a vig poharazás, a melynek legszebb része vélt a vásárról hazajött és a szavazásnál e miatt jelen nem lehetett nagy számú körtagok öröme az elért siker fölött.

Ezzel lefolytak a Szeged központi kör kelében 2 hónapja tartó kiélesedett harcok s most már kívánatos, hogy nyugalom legyen, mert beláthatják az ellenfelek, hogy az ilyen áldatlan harcok és küzdelem egyik félre sem fog hasznot hozni, hanem általában káros hatásuk és elítélendő.

Helyi és vegyes hírek.

— Kérjük azon szives olvasóinkat, kik lapunkra előfizetni szándékoznak, legyenek szivesek azt még a hét folyamán Weisz Ignác nyomdatulajdonos urnak Mindszentre — vidékről utalványon beküldeni — ne hogy a lap szétküldésében akadály merüljön föl. Azon kültelki gazdáknak, kik lapunkat járattak, legyenek szivesek a nyomdában bejelenteni, hogy lappéldányaikat hova küldjék.

— A mindszenti iskolák államosításáról szóló szerződést a kinostár és a község között m. hó 21-én a közgyűlést követő délután, kötötték meg. A kinostár képviselőjében jelen volt dr. Tergina Gyula tanfelügyelő ur, a községet Tóth Mihály bíró és Pap Akos jegyző képviselte, kik a szerződést a község nevében alá is írták. A közgyűlés által tanukul kiküldött Tóth Dezső és Diamant Manó képviselők a szerződéseket felolvasták, össze hasonlították és színtén mint tanuk aláírták. Ezzel az aktussal ez a régidő óta húzódó ügy a község részéről kedvező befejezést nyert.

— Fürödjünk! De hol? Ez egy kissé furcsa kérdés tőlünk, kik itt a tiszaparton lakunk. És még sem fürödhetünk, ha csak nem a szabad Tiszában, kitéve magunkat a vízbe fullásnak és legkedvezőbb esetben annak, hogy tisztán mentünk fürödni és sárosan, iszappal borítva menjünk haza. A közegészség ügye egyike a legfontosabb kérdéseknek és ennek előmozdítása, fenntartása nem kis mértékben a tisztaságtól függ. No meg a kellemes folyó fürdő egyébként is egészségére válhat bárkinek ebben a rekkenő forróságban. De ugyan mit bizonyítgatunk itt oly dolgokat, melyekről mindenki meg van győződve? Nem a tudatlanság az, mely ily fontos közegészség ügyet teljesen figyelmen kívül hagy, hanem a közöny minden iránt, mely nem politizálás, vagy magánérdek. Mint értesültünk a mi örökös ifjú főszolgabíránk Vidovich Antal ur leg hamarabb belátta a fürdő szükségességét és társaságban 30-40-en össze állva tervez egy fürdőt ház felépítését. Hát az eszme jó és kivethető is, de minket ez nem elégíthet ki, mert mi közfürdőt óhajtottunk és nem akarunk egy embertársunkat sem a könnyen megszereshető, mintegy önként kínálkozó egészséges, kellemes és szórakoztató fürdésből kizárni. Mi azt indítványozzuk, hogy építsen a község egy fürdőt és adja azt bérbe.

— Gyalog közlekedésről a mindszenti tiszán át — alig van gondoskodva. A rév bérlő, mint tudjuk, csak is a hajó-közlekedés állandó fenntartására van kötelezve s így bizony napról napra megesik, hogy egyik komp elindulásáról — a másikig 20-30 gyalogos is kénytelen ebben a drága munkaidőben is azt bevárni, míg a jó sors kocsikat hoz arávhöz, mert azt csak nagy ritkán

— akkor is a révések kedvétől van függővé téve, indulnak a dereglyével a gyalogosok átszállítására. Jó lenne a gyalog közlekedés megkönnyítése érdekében valamit tenni.

— A mindszenti igazolványok kiváltásánál a mindszenti munkások első helyen állanak, eddig összesen 1595 igazolványt váltottak ki. Itt a szociálizmusnak nyoma sincs és még is sajnálatos kell felemlitenünk, hogy munkaszerető, higgadt gondolkodású munkásaink egy része a legnagyobb igyekezettel sem birt részt kapni, noha bár maga az alakulóban lévő földmivelő kör 144 pár aratót helyezett el — meglehetősen jó feltételek mellett — vidékre. Bizony szomorú sorsnak néznek elé a kimaradtok, ha a kormány a felső vidéki tartalék aratók helyett nem a mi munkásainkat fogja elbelyezni.

— Heti vásárainkon még mindig példátlan rendetlenség uralkodik. Különösen a vidéki kofák, illetve vásárlók megrendszabályozásában. Ha jól emlékszünk, a heti piaci szabályrendeletben a vidéki kofák vásárlási ideje órához van kötve, a melyet betartani azonban — mivel ez reájuk nézve nem előnyös — épen nem tartják szükségesnek. Már hajnalban elszárlják a piacra vezető utakat, hol összevásárolnak minden apróságot, tojást, vaját és egyéb élelmi czikkeket, úgy, hogy azok a piacra sem juthatnak. Mire gazdasszonyaink a szükséges bevásárlás czéljából a piacra mennek, alig kapnak valamit és azt is már csak a legmagasabb áron. Figyelmebe ajánljuk e körülményt az illető megbízott első esküdtnak.

— Tüz. Német Antal polgártársunk ujosztási háza m. hó 27-én ismeretlen okból kigyuladt és teljesen leégett.

— Országos vásárunk. A péter-páli országos vásárunk a múlt szombaton és vasárnapon tartott meg. A szombati jószágvásárra felhajtott 400 drb szarvasmarha, eladatott 225 drb; 300 drb ló, eladatott 100 drb; 290 drb juh, eladatott 19; és 225 drb sertés. Eladatott 88. Felhajtott összesen 1215 drb. Eladatott 432 drb.

— Artézi víz a jegyzői lak előtti téren. Igen üdvös, a község felső részén lakó közönségre kedvező határozatot hozott Mindszent község képviselő-testülete a június 30-án tartott képviselői közgyűlésen. Ugyanis az artézi kut vizéből a szükséges mennyiséget beton-csővel át a jegyzői lak előtti tereze vezetett, hol igen szép madenozó is fog készülni. A költséget, melynek alapján az árlejtés ki fog tüzetni 886 frt 64 krban állapították meg.

— Mezei munkásaink azon újabb kedvezményben fognak részesülni, féláru menetjegyeket fognak kapni, ha tizen utaznak egy csapaton munkára; még akkor is, ha ennek igazolásul nem is váltanak az előjáráságtól bizonyítványt. Elég, ha az állomásfőnöknél munkás igazolványaikat be fogják mutatni.

— Szegváron 250 pár arató maradt rész nélkül.

— Kimaradt aratók. A szomszéd H.-M.-Vásárhelyen 1500 pár arató maradt rész nélkül.

— Új vasut épül vármegyénkben. Csongrádtól a tiszán áthidalva fog az Orosháziáig kiépülni. Csongrád vármegye 50.000 frtot szavazott meg e célra.

— Mémlo-vásárlások. A földmivelésügyi miniszter föl hívja mindama tenyésztőket, kiknek birtokában három és fél évet betöltött, de a nyolczadik évet még meg nem haladt koru mémlo van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékokat annak kitüntetésével, hogy a mémlo mely vármegyében, mely városban, községben vagy pusztában áll, továbbá az eladási árt is hozzá (50 kros bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb f. évi augusztus hó 20-ig jelentésük be. Az eladandó ménnek a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest, úgy a mint a múlt évben, ismét egyes központokon fognak bizottságilag megsemléltetni és a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásároltatni és átvétetni

— 165 centiméternél alacsonyabb ménnek, tekintettel a méntelepekben már meglévő anyagra, nem vásároltatnak, kivéve ha az egyed kitünő minősége a megszerzést kívánatosá teszi. A megvásárolt ménnek vételára csak 1899. évi január hó első felében fog azon m. kir. adóhivatalnál kifizettetni, melyet az eladó a vásár alkalmával kijelölend.

— Egy krajczár. De sokszor elmondottuk hogy „nincs egy krajczárom se” és bizony ez a körülmény mindig lehangolta kedélyünket. Milyen jó, hogy július elsejére se maradt belőle, mert most meg már nem tudnánk vele mit csinálni. Az egy krajczáros nincs többé. Július elsejére megszűnt a közforgalomban értéket képviselni. Jó lesz tehát a pénzt kereskedőinknek megforgatni, hogy 1 kroat, vagy 2 fillérest kap-e.

— Új főispán A szomszéd H.-M.-Vásárhely sz. kir. város új főispánt kapott br. Thoreczkay Viktor volt főrendiházi titkár személyében. Az instelláció f. hó 7-én fog az előkészületekről ítélve a legnagyobb fényvel végbe menni. Nem lesz talán érdektelen, ha az ünnepek programját ide iktatjuk: 1. Az új főispán elé f. hó 7-én Szegedre egy 7 tagu bizottság utazik. 2. A városi tisztikar és törvényhatósági bizottság tagjai a vasutnál fogadják a főispánt, élükön a polgármesterrel. 3. Bevonulás a vasutól az eskükhöz lovas bandériummal és fogatokkal. 4. Déli 12 órakor diákgyűlés a városházán a következő sorrenddel: a) egy küldöttség kiküldése a főispánért, kit megérkezésekor a polgármester üdvözöl; b) a főispán leteszi a hivatalos esküt s megtartja székfoglaló beszédét; c) a főjegyző üdvözli a főispánt a törvényhatóság nevében; d) a közgyűlés bezárása. 5. Tisztelegés a főispánnál. 6. Délután bankett a Sas-vendéglőben. A főispán beiktatásán Csanád-, Csongrád- és Békésmegye, valamint Szeged város törvényhatósága is részt vesz.

— Érdekes számok. Budapestem ez idő szerint van 1091 ügyvéd, 1186 orvos, 230 fogorvos, 1033 mérnök, 293 építész, 195 festő művész, 35 szobrász művész és 425 hírlapíró.

— Magán tanítás. Községünk egyik tanítója névszerint Vitos János ur, a nyári július és augusztus hónapokban az elemi népiskolai növendékek magánoktatására vállalkozik az alábbi feltételek mellett: Maga részéről jeles, hogy a tanítás folyó hó 4-től (hétfő) kezdve hetenkint — vasárnap és csütörtököt kivéve — minden nap délelőtt 8 órától 10-ig tart; a szülők, vagy gyámok részéről megkívánatik, hogy a növendékeknek a két hónap alatt leendő pontos járatása mellett a tanításért havonként minden tanuló után 1-1 frtot fizessenek. Az érdekeltek a fent jelzett időben az illető tanító urnál gyermekeikkel együtt jelentkezhetnek.

— A belügyminiszter a tüdővész terjedése ellen. Pereszle Dezső belügyminiszter az ország összes törvényhatóságaihoz körrendeletet intézett, a melyben utalva a tuberkulózis terjedésére, föl hívja őket mindazoknak az intézkedéseknek a keresztülvitelére, a melyek a betegség terjedésének megállítására alkalmasak.

E tekintetben mindenekelőtt fontosnak tartja a miniszter annak a fatalisztikus fölfogásnak a megszüntetését, hogy ez a betegség gyógyíthatatlan. Számos eset igazolja, hogy a tüdőveszések megfelelő életmód és kezelés mellett meggyógyulnak. A gyógyíthatatlanság nézetéből folyó káros közöny megszüntetésére a miniszter gondoskodott arról, hogy egy érthető módon szerkesztett ismertető füzetet terjeszzenek el a nép közt. A miniszter föl hívja továbbá a törvényhatóságok figyelmét arra, hogy a lakosok, főleg a munkáshajlékok egészségi viszonyait minden rendelkezésükre álló eszközrel javítsák, a szegényebb sorsú nép — persze, ha lehet — jól táplálkozzék.

A mindszenti kir. anyakönyvi hivatal közlései:

1898. június 1-től július 1-ig.

I. Születési esetek:

Ferenczi József, Szabó Mária, Ambrus Péter Pál, Dobos Mária, Lantos Agnes, Czombos László, Reiner Julianna, Varga Anna, Tóth Maria, Bárkai Veronika, Hevesi Veronika, Marton Gábor, Oláh Lajos, Ferenczi Anna, Bereczki István, Szunyai Mária, Almási (halva szül. fiu), Csernák (halva szül. leány), Suti Mária, Mezei Antal, Annus Erzsébet, Balázs Lajos, Huszka Lajos, Mucsi Erzsébet.

II. Halálozások:

Bácsa Klára 74 év végelgy, Kovács Rozál 11 év tüdő gümőkór, Balázs Tamás 77 év végelgy, Pap József 22 nap szül. gyeng, Varga Anna 5 nap szül. gyeng, Ferenczi József 14 nap görcsök, Pap Ferencz 43 év tüdő gümőkór, Antal Julianna 76 év végelgy, Pap Sándor 79 év végelgy, Apró

István 47 év tudógyuladás, Kis Viktória 19 év meh. elvér, Ménesi Vendel 66 év végegy, Apró János 7 hónapos hörghurut, Balázs Lajos 2 nap görcsök.

III. Házasságkötések:

Sipka Gáspár — Zsótér Teréz, Faragó László — Robiczek Gizella, Ruzsa József — Bozó Teréz, Halál György — Tulipán Borbála, Jaksa Sándor — Lantos Julianna.

IV. Kihirdetések:

Mészáros József — Takács Veronika.

Egyletek.

— A helybeli „Iparosok és kereskedők köre” évi rendes közgyűlését — saját helyiségében — folyó évi május hó 29 én tartotta kellő számú tagok jelenlétében. Miután a tárgysorozat első pontja értelmében a kör évi működéséről szóló éves jelentés felolvastatott, megajtték a tisztikar és a választmány megválasztását.

Mint a felolvasott éves jelentés is megemlíti, dacára, hogy helybeli iparosaink és kereskedőink közül még többen nem léptek ezen kör tagjai közé s dacára, hogy a megelőző év is egy gazdaságilag kevésbé kedvező esztendőnek nevezhető, mégis a tagokkal egyetemben az elnökség és választmány odaadó és kitartó munkájának eredményeként több oly ügy nyert elintéztést, melyek nem kis részben vitték előbbre a kör ügyét, annak nemes és magasztos célja felé.

A kereskedelmi és ipari ügyeknek mennél kedvezőbb helyzetbe lendő terelhetése szempontjából a vidéki társalgatokkal és testületekkel az elnökség állandó összeköttetésben van s a választmánynak szak ügyekbeni megállapodása, illetve óhajja a kereskedelmi és iparkamrával évenként közöltetik, hogy ez által a kamara figyelme helyi keresk. és ipari ügyeinkre is ki legyen terjedve.

A társadalmi élet fenntartása, illetve növelése céljából a kör időnkint társas összejöveteleket rendez.

A tagok szórakoztatása végett a kör olvasóterme napi-, heti-, szepirodalmi-, élezc- és szaklapokkal van berendezve, a továbbképzés szempontjából pedig az eddig is lehető számú művet tartalmazó könyvtár a közel multban jókora nagysága rendelményével szaporodott, mely olyan műveket tartalmaz, melyek az olvasók igényeit kielégíthetik.

A tagok három félék: rendes, pártoló és bejáró tagok. Rendes tag csak iparos és kereskedő lehet, pártoló tag minden tisztességes polgár, bejáró tag pedig lehet feddhetlen jelenű iparos és kereskedő segéd. A tagok — a körrel szembeni némi kötelezettségek ellenében — egyenlő joggal használhatják a kör vagyonát.

Ezen kör működésében ment lévén minden politikától, főleg a helyi ipari és kereskedelmi ügyek kedvezőbbé tétele, a társadalmi élet egyöntetűvé való hozatala és a tagok művelésére irányul.

Mindezekből látható, hogy ezen kör említett nemes céljainál fogva — mondhatjuk — egyedül hivatott arra, hogy politikai elvkültség nélkül a tagok összevonásával a már is silált társadalmi állapotokat megjavítsa. (De mindez csak úgy érhető el, ha a kör kebelében a személyeskedések megszüntnek. Szedő.)

A mindszeinti földmívelő kör gyűlése.
A mindszeinti földmívelő kör folyó évi június hó 12-én saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tartott, mely gyűlésre az elnökség által ugy a kör tagjai, valamint Mindszent község polgárai templom előtti hirdetmény útján is meghívtak.

A délután 2 órakor egybehívott gyűlésre már 1 órakor kezdettek gyülekezni a polgárok, mikor is a Szegedről meghívott dr. Lipkay Kálmán tekintélyes ügyvéd, mint a körnek tiszteletbeli elnöke és ügyésze, a vele Szegedről együtt jött vendégekkel is megérkezett, kik a már egybegyűlt polgárok által a legnagyobb lelkesedéssel fogadtattak.

Délután egyegyed három órakor már mintegy 800 ember volt jelen, mikor is az elég tágas terem már annyira szűknek bizonyult, hogy többen a nyitott ajtón kívül voltak kénytelenek állani.

Ekkor Korom Gáspár, mint a körnek az elnöke, lépett föl az emelvényre és üdvözlővén a nagy számmal egybegyűlt polgárokat, a rendkívüli gyűlést megnyitottnak jelenti ki. Egyszeresmind előterjeszti, hogy a kör választmányának határozatából hívta össze a mai napra a gyűlést, minek egyedüli tárgyát képezi az, hogy Istenben boldogult Kossuth Lajos hazáknak nagy fiát, a magyar nemzetnek volt legnagyobb magyarját, tehát az ország és nemzet felszabadítóját, ki egész életén át úgy itt bent a hazában, valamint a hazán kívül is csak hazájáért és nemzetéért élt és cselekedett, tehát mint a haza és magyar nemzet megmentőjét, a magyar nemzet édes atyját, kit a nemzet külföldről halálakor hazahozott, hogy itt a haza szent földjében nyugodjék és aludja örök álmát, akadtak itt Magyarországon oly hiénák, kik felkeresték őt sirjában és az ő szent emléket, a nemzet igazi kegyeletét bapisskolni és mooskolni akarták és ezt tenni nem áttallották. Ezen hiénák a haza szent földjén élő Zelenyák és Zimándi papok, kik nem érdemelnek egyebet, mint a nemzet és minden igazi magyar embernek az utálatát és megvetését.

Ezen előterjesztés után átadta a szót dr. Lipkay Kálmán tiszteletbeli elnöknek, ki örömet fejezi ki azért, hogy a polgárok ily szép számmal megjelentek. Ebből ő azt következteti, hogy a nemzetből, az igazi magyar ember szivéből még nem halt ki és nem fog kihalni soha azon érzés, melyel a nemzet nagygyjai és hősei iránt viseltetik.

Visszapillantást vet a multakra nevezve és eseteli, hogy a magyar nemzetnek mindig voltak hősei, nevezetesen Zrinyi, Rákóczi, Bocskai stb., kik a hazáért, a nemzet jogaiért mindanyiszor sikra szálltak és habár a hazáért és nemzetért sokat tettek, küzdve szenvedtek, mégis ezt mind felülmúlja Kossuth Lajos tettei és szenvedései. És mióta azt látjuk, hogy itt a hazában, a haza szent földjén élnek olyan emberek, olyan undok hiénák, kik a magyar nemzet édes atyját, Kossuth Lajost, kit az egész világ életében bántott és magasztalt, még most haló földjében is háborgatni merészeltek, az ilyen emberek a legveszedelmesebb gonosztevők, miért is ezek és az ilyenek a nemzet legnagyobb utálatára és megvetésére méltók. Ezek után a következő határozati javaslatot terjeszti elő és kéri elfogadni.

Diamant Manó társelnök állott fel ezután és felolvasta a következő határozati javaslatot:

„Mintán Zelenyák János és Zimándi Ignác papok Kossuth Lajosnak a haza szent földjében nyugó porait, annak szent emléket a magyar nemzetnek iránta tartozó és tanúsító szent kegyeletét a legaljasabb, undok és piszkos módon magtámadták, azt bemocskolni szándékoztak, mondja ki az itt egybegyűlt polgárság, hogy utálatlalt és megvetéssel fordul el az aljas rágalmozóktól és azokat, mint hiénákat megveti.

Diamant Manó társelnök szólott még a tárgyhöz nagy lelkesedést kelteve. Ajánlotta a határozati javaslat elfogadását.

Minek megtörténte után Korom Gáspár elnök határozatilag kimondotta, hogy az előter-

jesztett határozati javaslat egyhangulag elfogadtatott, miről Kossuth Ferenczet, mint a megboldogult Kossuth Lajos fiát és az országgyűlési 48-as függetlenségi párt elnökét jelen határozat kapcsán jegyzőkönyvileg értesítik.

Lantos Lajos választmányi tag állott fel ezután és sűrű helyeslések között indítványozza, hogy mondja még ki a közgyűlés azon két rágalmozón és megvetett egyéneken kívül azt, hogy azon Lepsényi Miklóst, ki szintén társukul szegődött, kit Olay és Pichler országgyűlési képviselő urak jogos hazafiúi érzésük által elragadtatva megbotoztak, szintén megveti és helyesli Olay és Pichler képviselő uraknak eljárásukat és azért nekik köszönetet szavaz.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta, Olay és Pichler képviselő urakat jegyzőkönyvi kivonattal értesíteni határozta.

Ezután az elnök megköszönvén az egybegyűlt polgárok becses türelmét és megjelenését és kéri, hogy maradjanak meg továbbra is azon igazi meggyőződésben és hazafiságban, melyet a mai napon tanúsítottak és ezzel a gyűlést berekesztette.

Kossuth Ferencztől a következő levél érkezett:

Budapest, 1898. június 24.

Igen tisztelt uram!

Fogadja és adja át mindazoknak, kik a június 12-én kelt és hozzám intézett jegyzőkönyv kivonatát aláírták, hálás köszönetemet azért, hogy megbélyegezték azokat a gonosztevőket, a kik a magyar nép édes atyját, mint undok hiénák felkeresték sirjában és nyugalma háborgatták a magyar föld porában.

Azoknak a buta rágalmozóknak megújítása, melyekkel 1849-ben osztrák zsoldért illették édes atyámat, nem érintheti bár az ő szent emléket, de azért szüksége van a magyar hazafiságnak és becsületnek arra, hogy felháborodjék a gyalázatos merénylet felett.

Kiváló tisztelettel

Kossuth Ferencz.

Olay Lajos képviselő urtól a következő levél érkezett a földmívelő kör elnökségéhez:

Igen tisztelt Polgártársak!

Szives emlékezésük és kitüntető elismerésükért fogadják legőszintébb köszönetemet.

Tisztelettel

őszinte barátjuk

Olay.

Szerkesztői üzenetek.

Szegvári munkatársunk. Fogadja köszönetünket szives készségéért.

Osanyi munkatársunk. Ötől, mint régi bajtársától nem is vártunk mást. Köszönjük sziveségét jövő számunkhoz kérjük b. kéziratát. Jókívánatainak beteljesülését nem a saját, hanem a közügy érdekében óhajtanánk.

Dorosma Sorainkra még mindig nem kaptunk választ. Ezt a közönyt a multakban telyesítették után nem vártuk volna. No de a ni kések még nem mulik.

Tömörkény. Elfelejtettünk válaszbélyeget mellékelni. „Huság” Helyben. Verseket ritkán, akkor is csak jókat fogunk közölni. Nem üti meg a mértéket.

„Az élősdiek” című cikket személyes éle miatt nem közölhetjük.

Horgosról választ nem kaptunk.

Kistelek. Sajnáljuk, hogy kérésünknek nem tehetett mindenben eleget. Köszönjük a telyesítetett.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Van szerencsém Mindszent község és vidéke közönségének szives tudomására hozni, miszerint **Mindszinten Falábu Imre házában (a Stern kávéház mellett)**

Ó r á s ü z l e t e t nyitottam.

Zseb, fali és ingaórák, 2 évi jótállás mellett kaphatók; valamint mindezek javítását szakavatottsággal eszközlöm jutányos árakért. Arany és ezüst óralánczok a legujabb divat szerint készítve, csupán a tiszta arany vagy ezüst súly értékben számítatnak. Elvállalok aranyműves és ékszerész munkákat, nevezetesen, arany és ezüst ékszerek javítását, régi ékszerek legujabb stil szerinti átalakítását, drága köveknek aranyba vagy ezüstbe való foglalását.

A közönség szives pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

P A P E. órás.

Nyomatott Weisz Ignác könyvnyomdájában Mindszinten.